

A vállalkozói kompetencia fejlesztése az Alpha generáció körében az alapfokú és alsó-középfokú oktatásban

Alfáktól Omegáig 2025
Szakmai Nap, 2025. március 29.

Bükki Eszter, PhD
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Műszaki Pedagógia Tanszék

Az Alpha projekt

Development Entrepreneurship competencies among Generation Alpha in primary and secondary schools (Nr 22320038)

Projektkoordinátor: University of Szczecin

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Slovak Agricultural University in Nitra

Tomas Bata University in Zlín

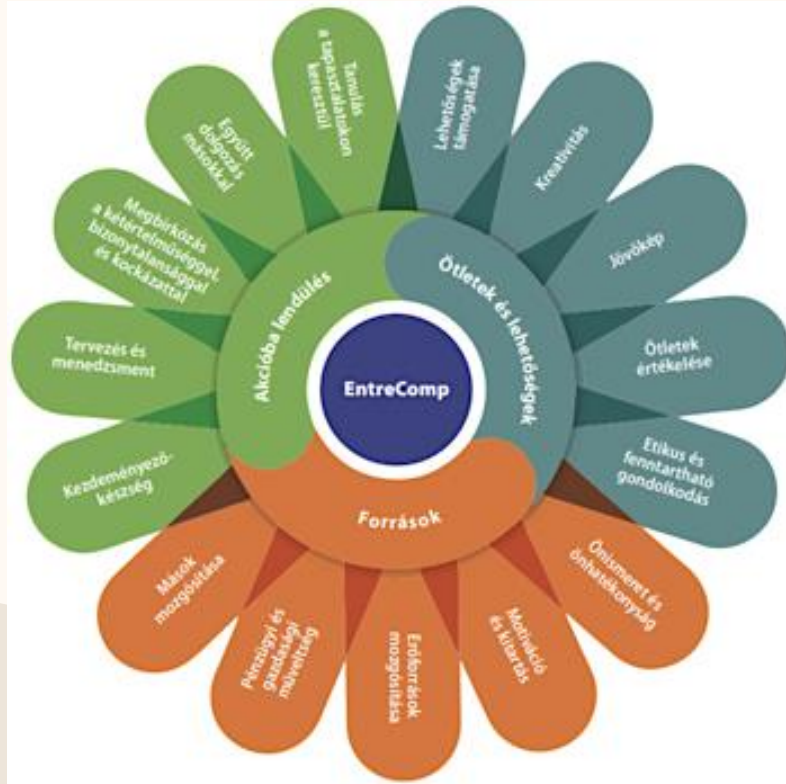
Célok:

- Országjelentések készítése a szakirodalom és internetes források alapján
- Jógyakorlatok gyűjtése és megosztása egy online platformon: <https://alphaentrepreneurs.eu>
- Tanulói mérőeszköz kifejlesztése és tesztelése

Mi is az a vállalkozói kompetencia?

- A lehetőségek és az ötletek kiaknázására és mások számára értékke alakítására vonatkozó képesség (EU Tanácsi ajánlás, 2018)
- Alapját a *kreativitás*, a *kritikus gondolkodás* és a *problémamegoldó képesség*, a *kezdeményezőkészség* és a *kitartás*, valamint a kulturális, társadalmi vagy pénzügyi értékkel bíró *projektek tervezése és irányítása* érdekében másokkal *együttműködő munkavégzés* képezi.

EntreComp keretrendszer (Bacigalupo et al., 2016)

Ötletek és lehetőségek

Lehetőségek felismerése

Kreativitás

Jövőkép

Ötletek megbecsülése

Etikus és fenntarthatósági gondolkodás

Erőforrások

Önismeret és énhatékonyság

Motiváció és kitartás

Erőforrások mozgósítása

Pénzügyi és gazdasági műveltség

Mások mozgósítása

Megvalósítás

Kezdeményezőképeség

Tervezés és irányítás

Megbirkózás a bizonytalansággal,
többértelműséggel és kockázatokkal

Együttműködés másokkal

Tapasztalatból tanulás

Miért fontos?

A munkáltatók által 10
legfontosabbnak tartott
alapvető képesség
(World Economic Forum
Future of Jobs Report,
2025)

Analitikus gondolkodás

Reziliencia, rugalmasság és agilitás

Vezetői képesség és társas hatás

Kreatív gondolkodás

Motiváció és önismeret

Technológiai műveltség

Empátia és aktív hallgatás

Kíváncsiság és életen át tartó tanulás

Tehetségmenedzsment

Szolgáltatói orientáció és ügyfélszolgálat

Mennyire jól fejlesztjük?

Attitűdök és percepciók

	% felnőttek	rangsor/51
Ismerek valakit, aki új vállalkozást indított	46,7	39=
Jó lehetőségek vannak vállalkozás indítására a szakterületemen	32,3	50
Könnyű új vállalkozást indítani	43,2	29=
Nekem megvannak a szükséges készségeim és tudásom	35,8	50
Kudarctól való félelem (lehetőség)	36,4	46
Vállalkozói szándék	8,7	46

EXPERT RATINGS OF THE ENTREPRENEURIAL FRAMEWORK CONDITIONS

Mennyire jól fejlesztjük?

2. táblázat A tanulók átlageredményei a pénzügyi műveltség területén országoként

Ország	Átlageredmény
Belgium	▲ 527
Dánia*	▲ 521
Kanada*	▲ 519
Hollandia*	▲ 517
Csehország	▲ 507
Ausztria	▲ 506
Lengyelország	▲ 506
Egyesült Államok*	● 505
Portugália	● 494
Magyarország	● 492
Norvégia	▼ 489
Spanyolország	▼ 486
Olaszország	▼ 484
Egyesült Arab Emírségek	▼ 441
Bulgária	▼ 426
Peru	▼ 421
Costa Rica	▼ 418
Brazília	▼ 416
Szaúd-Arábia	▼ 412
Malajzia	▼ 406
OECD-átlag	498
20 ország átlaga	475

▲ Statisztikailag szignifikánsan magasabb az OECD-átlagnál.

● Szignifikánsan nem különbözik az OECD-átlagtól.

▼ Statisztikailag szignifikánsan alacsonyabb az OECD-átlagnál.

* Az adatok nem feleltek meg egy vagy több PISA-mintavételi standardnak, ezért óvatossággal kell értelmezni ezen országok eredményeit.

Forrás: OECD, PISA 2022 Database, Table IV.2.1.

Country performance in creative thinking

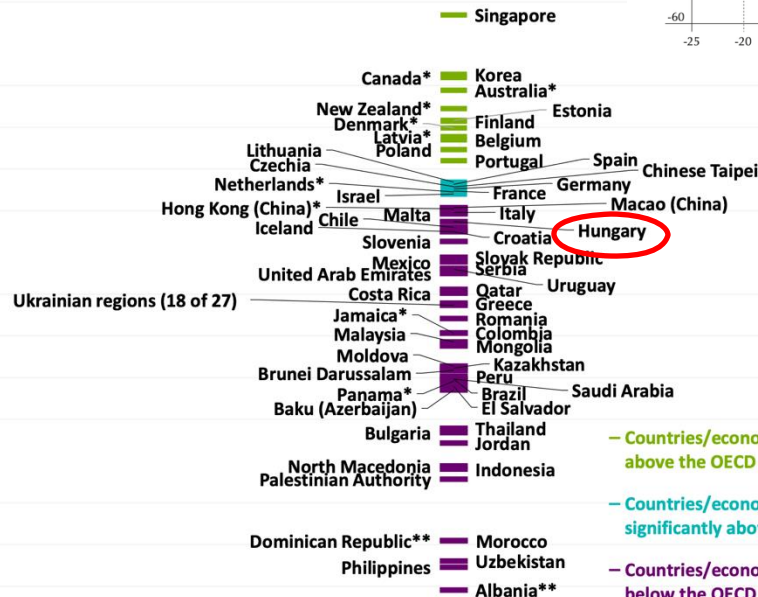
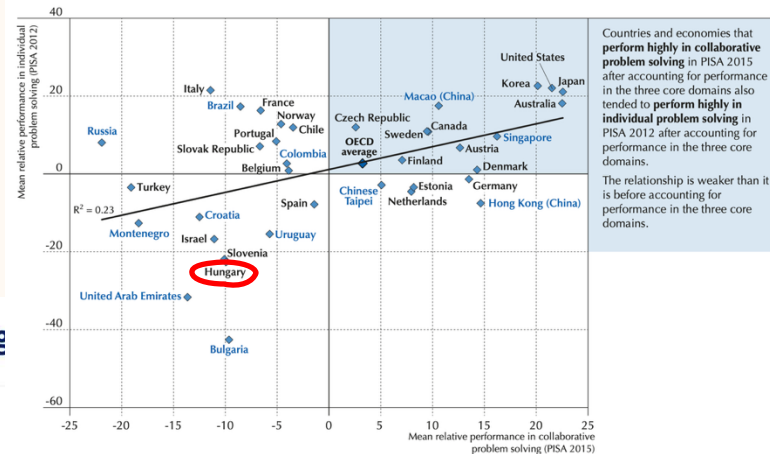

Figure V.3.11 ■ Relative performance in individual problem solving (PISA 2012) and in collaborative problem solving (PISA 2015)

Forrás: Schleicher (2024), Oktatási Hivatal (2024)

Hogyan lenne fejleszthető?

Nemzeti Alaptanterv (NAT)

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák a 7 kulcskompetencia egyike, a kreativitás mellett; a 12 fejlesztési terület – nevelési cél közül 5 köthető hozzá

Tantárgyi kerettantervek

magyar, STEM és etika alsó, STEM, történelem, földrajz és 2023 óta 8. évfolyamon állampolgári ismeretek felső tagozaton

Helyi tantervek

Választható tantárgyak (pl. *Családi életre nevelés 1.-4., 5.-8., Vállalkozzunk! 7.-8.*); témahetek a tanév rendjében

Hogyan fejlesztjük?

Pályaorientációhoz kapcsolódás

2000-es évek eleje óta, 2012-től külön program a bázisiskolai hálózatban (TÁMOP 3.3); szakképzési szektor projektjei (pl. SzakmaTúra, Szakmaismereti versenyek)

Fókuszban a pénzügyi kultúra fejlesztése

2008-as pénzügyi világválságot követően, civil szervezetek és bankszektor kezdeményezésére és támogatásával, Pénzügyi tudatosság stratégia (2017)

Projektoktatás

Projekt alapú oktatás csak néhány alternatív magániskolában (pl. BPS, AKG); UKids és egyéb EU-s és hazai projektek; Tempus Közalapítvány Módszertani Ötletgyűjtemény; témahetek mintaprojektjei

PÉNZIRÁNYTŰ

JA
Magyarország

otpfáy alapítvány
Jövőtudatosság Akadémia

A tanulás
jövője

MÓDSZERTANI ÖTLETTÁR

Strukturális és kulturális akadályok

Gönczöl et al., 2011, Horváth, 2017, Horváth H., 2017, Kerekesné Horváth, 2012, Németh, 2017, Hercz, 2019, Halácsy, 2022

Pedagógiai kultúra, illetve nagy létszámú osztályok és zsúfolt tananyag, időhiány miatt hagyományos tanárközpontú, frontális módszerek dominanciája, ami nem kedvez a növekedési gondolkodásmód fejlesztésének, a hibázás lehetőségének

Projektoktatás - pedagógiai kompetenciahiány

Oktatás társadalmi felfogása és pedagógus szerepértelmezés: tudástranszfer vs kompetenciafejlesztés (“nem igazi oktatás”)

Fókuszban a kognitív alapképességek – mérhető kimenet hiánya, mérhetőség problematikája

Jógyakorlatok – Pénz7

A MoneyWeek magyar eseménye 2015 óta, 2017-től a tanév rendjébe illesztett és része a vállalkozói kompetenciafejlesztést is:

- Az oktatásért felelős minisztérium szervezésében, más minisztériumokkal, a Magyar Bankszövetséggel, Pénziránytű és a JA Magyarország alapítvánnyal együttműködésben
- Az önkéntesen résztvevő iskolák élményalapú és projektalapú tanórákat tartanak pénzügyi (3. évfolyamtól) és vállalkozói (7. évfolyamtól) témákban, valamint előadásokat, workshopokat stb. szerveznek a privát szférából érkező önkéntesek részvételével

Módszertani támogatás

Óratervek, tanári útmutatók, prezentációk, webináriumok, mintaóra felvételek

<https://www.penz7.hu>

Tanulói versenyek

Online országos verseny:
PénzOkos Kupa (5.-6. és 7.-8.) és RészvényFutam (7.-8.)

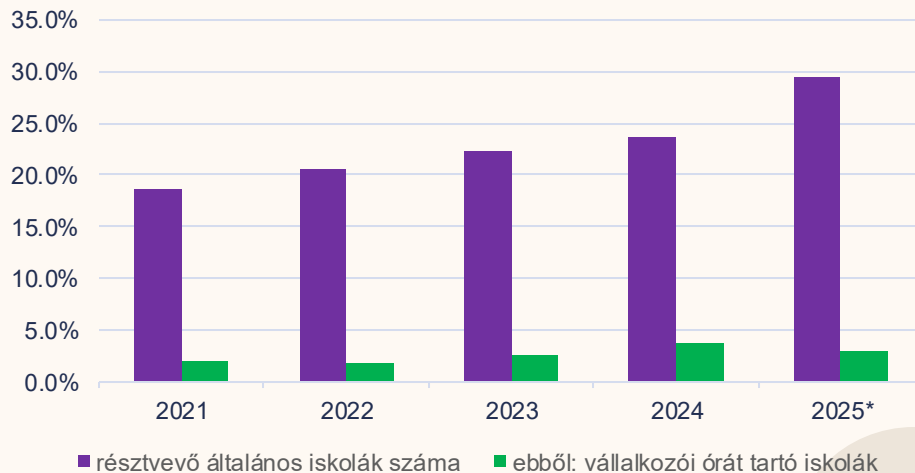
A Pénz7 számokban

2025: 212.000 diák, 1.413 iskola, 2.280 pedagógus és 715 önkéntes

Általános iskolák részvétele a Pénz7 Pénzügyi és Vállalkozói Témahéten

Résztevő általános iskolák aránya

Jógyakorlatok – Diákvállalkozások

4-5 fős tanulói csoportok egy pedagógussal regisztrálhatnak (egyszeri 2000,-Ft-os díj) a Junior Achievement Magyarországnál (JAM):

- Egy vállalkozás megtervezése és a vállalkozói létforma kipróbálása akár egy tanéven keresztül a pedagógus és külső mentor támogatásával
- A NAV-val kötött megállapodás alapján valós pénzforgalomról nyugták kiállítása
- A legtöbb résztvevő középiskolából, de általános iskolásoknak is elérhető

Módszertani támogatás

Online platform ingyenes e-learning tananyagokkal és tesztekkel

<https://vallalkozzokosan.eu>

Tanulói versenyek

Diákvállalkozások bemutatója a karácsonyi és tavaszi vásáron,
Diákvállalkozások Országos Versenye

Ajánlások

További empirikus adatfelvételek

szükségesek annak feltárására, hogy a vállalkozói kompetencia fejlesztése ma milyen formában valósul meg a formális és nem formális oktatásban

Szakpolitikai támogatás

nélkülözhetetlen a pénzügyi műveltségen túli elemek fejlesztéséhez szükséges szerkezeti reformok és kulturális változás elősegítése érdekében

Pedagógusok

kulcsfontosságúak bármilyen reform végrehajtásához, megfelelő bevonásuk és támogatásuk szükséges, beleértve a jógyakorlatok megosztását

Filter

Clear all

Types of Education

Targeted Education Level

Focus Area

Entrepreneurial Competencies

Teaching Methods

Available Materials

Find a Practice

Can't find what you're looking for? Use search below.

Search

Search practices...

Home

Best Practices

Best Practices in Entrepreneurship Education for School-Aged Youth

This section provides access to the best practices in entrepreneurial education, tailored for primary and lower secondary school levels across the Visegrad region. These practices are designed to inspire students and support teachers in integrating entrepreneurial competencies into their curricula through both formal and non-formal methods.

Find step-by-step guides, ready-to-use resources, and detailed methodologies to bring entrepreneurial education to life. Use the filters below to discover practices that match your needs by education type, age group, focus area, and more.

Filter

Clear all

Types of Education

Targeted Education Level

Lemonade Day 3

Main target

ISCED level 1

Teaching methods

Project-based learning

Lemonade Day 2

Main target

ISCED level 2

Teaching methods

Project-based learning

Lemonade Day 1

Main target

ISCED level 1

Teaching methods

Learning-by-doing

Online bemutató workshop

<https://alphaentrepreneurs.eu>

Köszönöm a figyelmet!

Bükki Eszter, PhD

bukki.eszter@gtk.bme.hu

CREDITS: This presentation template was created by [Slidesgo](#), and includes icons by [Flaticon](#), and infographics & images by [Freepik](#)

Irodalomjegyzék

- Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., & Van Den Brande, L. (2016). *EntreComp. The Entrepreneurship Competence Framework*. EUR 27939 EN. Luxembourg (Luxembourg): Publications Office of the European Union, <https://doi.org/10.2791/593884>
- Budai, B. B. (2023). Digitális készségfejlesztés. Nemzeti Közzolgálati Egyetem Ludovika Egyetemi Kiadó. Akadémiai Kiadó. https://mersz.hu/dokumentum/m1151digk_1/
- Bükki, E. (2024). *Analysis and current state of Entrepreneurship Education in primary and lower secondary education in Hungary*. Desk research report prepared in the Alpha project supported by the International Visegrad Fund.
- EU Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (2018/C 189/01). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)
- GEM (Global Entrepreneurship Monitor) (2023). *Global Entrepreneurship Monitor 2023/2024 Global Report: 25 Years and Growing*. London: GEM.
- Gönczöl, E., Jakab, Gy., & Cser, E. (2011). Vállalkozói kompetencia fejlesztése a közoktatásban. *Új Pedagógiai Szemle*, 7, 117–139.
- Halácsy, P. (2022). Miért nem tudja az iskola a vállalkozói gondolkodásmódot fejleszteni? *G7 Holnap – Jó iskola sorozat*. 2022. november 25. <https://g7.hu/kozelet/20221125/hogyan-lehet-megtanulni-a-nyertes-gondolkodasmodot/>
- Harangozó, G. (2015). Gazdasági és pénzügyi nevelés. In J. Kormos & F. Pálvölgyi (Eds.), *A köznevelés céljai és fejlesztési területei a Nemzeti alaptanterv szemléletének tükrében. pedagógiai tanulmányok*. Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK, 205–231.

Irodalomjegyzék (folyt.)

- Hercz, M. (2019). Fiatalok elvándorlásának csökkentése pedagógiai szemléletváltással és módszerekkel. *Létünk (Újvidék)*, 49(1), 39–58. https://epa.oszk.hu/00900/00997/00050/pdf/EPA000997 LETUNK_2019_1_039-058.pdf
- Horváth H., A. (2017). Entrepreneurship education at schools in Hungary. *Przedsiębiorstwo We Współczesnej Gospodarce*, 6(23), 29–38. <https://doi.org/10.19253/rem.2017.04.002>
- Kerekesné Horváth, I. (2012). A gazdasági, pénzügyi, vállalkozói ismeretek oktatásának története és időszerű kérdései. *Új Pedagógiai Szemle*, 9–10, 207–218.
- Magyarország Kormánya (2017). *Okosan a pénzzel! Pénzügyi tudatosság fejlesztésének stratégiája*. [https://2015-2019.kormany.hu/download/c/85/51000/Pénzügyi%20tudatosság%20stratégia.pdf](https://2015-2019.kormany.hu/download/c/85/51000/Penzugyi%20tudatossag%20strategia.pdf)
- McCallum, E., McMullan, L., Weicht, R., Price, A., et al. (2018). EntreComp into action : get inspired, make it happen, O’Keeffe, W.(editor) and Bacigalupo, M.(editor), Publications Office, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/574864>
- Oktatási Hivatal. Pénziránytű Alapítvány (2024). *PISA 2022. Pénzügyi műveltség. Összefoglaló jelentés*. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/nemzetkozi_merese/pisa/PISA2022PM.pdf
- Schleicher, A. (2024). Creative minds, creative schools. PISA 2022 results. Presentation. <https://www.oecd-events.org/evidence-innovation-creative-thinking-in-education/content/key-resources>
- Tóth, E. (2015). A gazdasági műveltség diagnosztikus mérésének lehetőségei online környezetben. In Csapó, B., & Zsolnai, A. (Eds.). *Online diagnosztikus mérések az iskola kezdő szakaszában*. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, 269–294.